

LUDOVIKA
SZABADEGYETEM

Lentner Csaba
Áldás vagy átok?
Devizahitelezés Magyarországon

2014. október 21. 18:00

Regisztrálni a következő elérhetőségen lehet:
<http://regisztracio.uni-nke.hu/szabadegyetem>

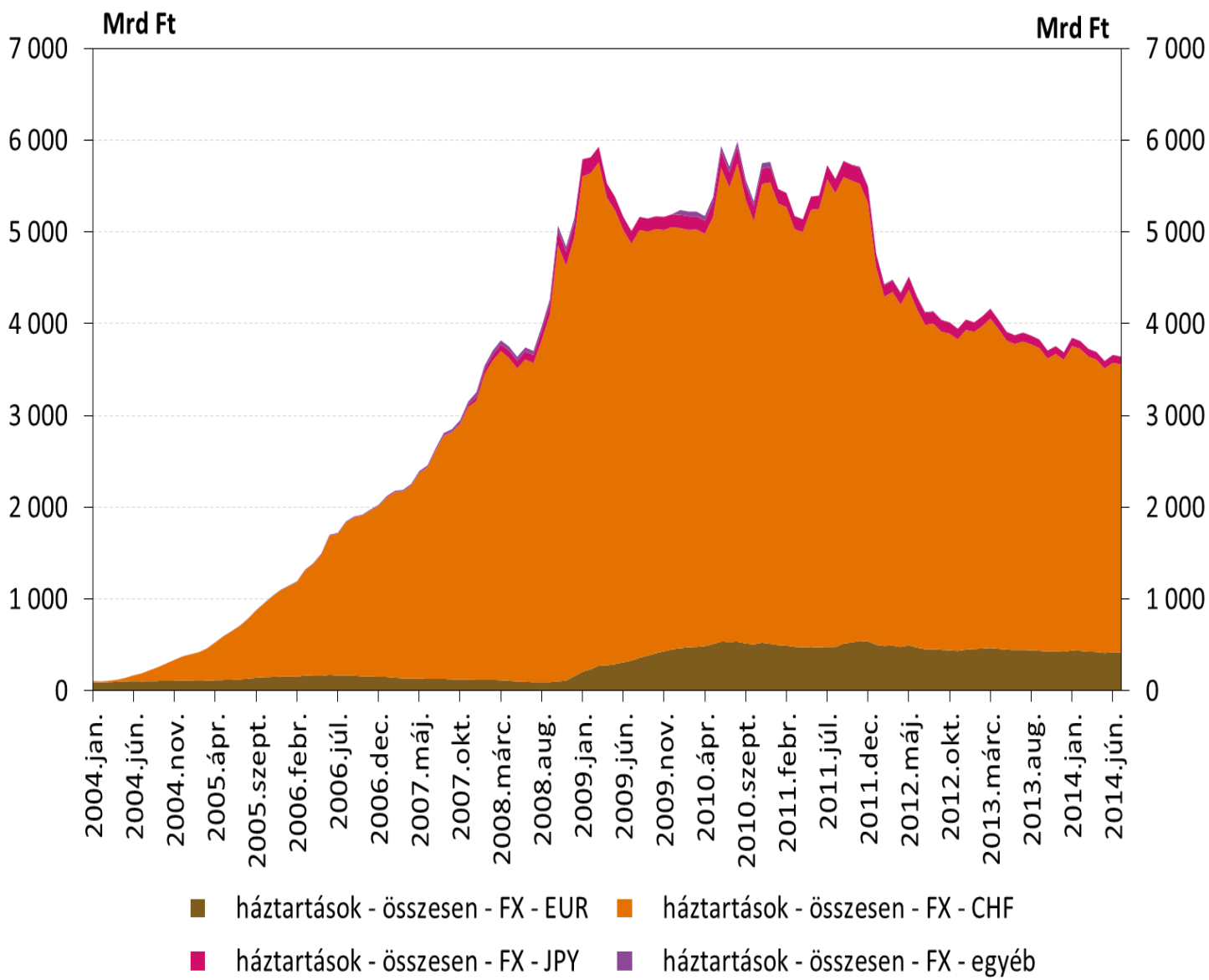
Készítette: Prof. Dr. Lentner Csaba
Budapest, 2014. október 21.

Az előadás célja

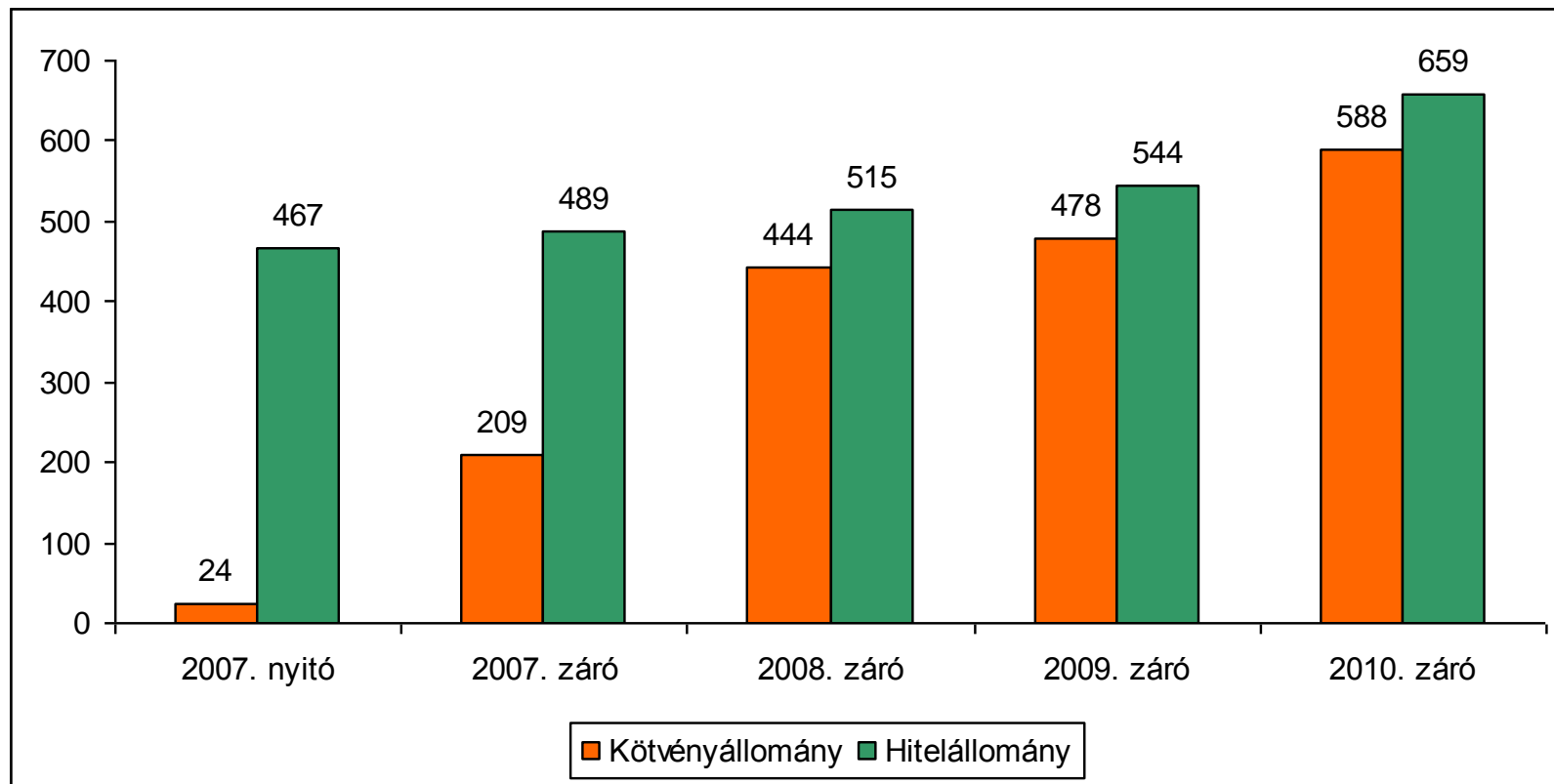
- Átfogó, nemzetközi környezetbe ágyazott módon elmagyarázni a Magyarországon jelentkező devizahitel probléma lényegét
- Logikai, tartalmi vázát adni a kormány konszolidációs tevékenységének
- Új tudományos érték előállítása
- Új kutatási eredmények bemutatása

A magyar háztartások deviza eladósodottsága számokban

Bankrendszer, szövetkezeti hitelintézetekkel és fiókokkal (2014. II. negyedév)		Összes hitel	Jelzálog-hitelek	Lakáshitelek			Szabad felhaszn. Hitelek	Egyéb hitelek
				Össz.	Támog.	Piaci		
Összesen	Állomány (Mrd Ft)	6 795	5 491	3 344	822	2 522	2 147	1 304
	Darab (ezer)	5 710	1 140	714	237	477	425	4 570
Forint	Állomány (Mrd Ft)	3 132	2 088	1 566	822	744	521	1 044
	Darab (ezer)	4 949	666	505	237	268	161	4 283
Deviz	Állomány (Mrd Ft)	3 663	3 403	1 778	0	1 778	1 625	260
	Darab (ezer)	762	474	209	0	209	265	288

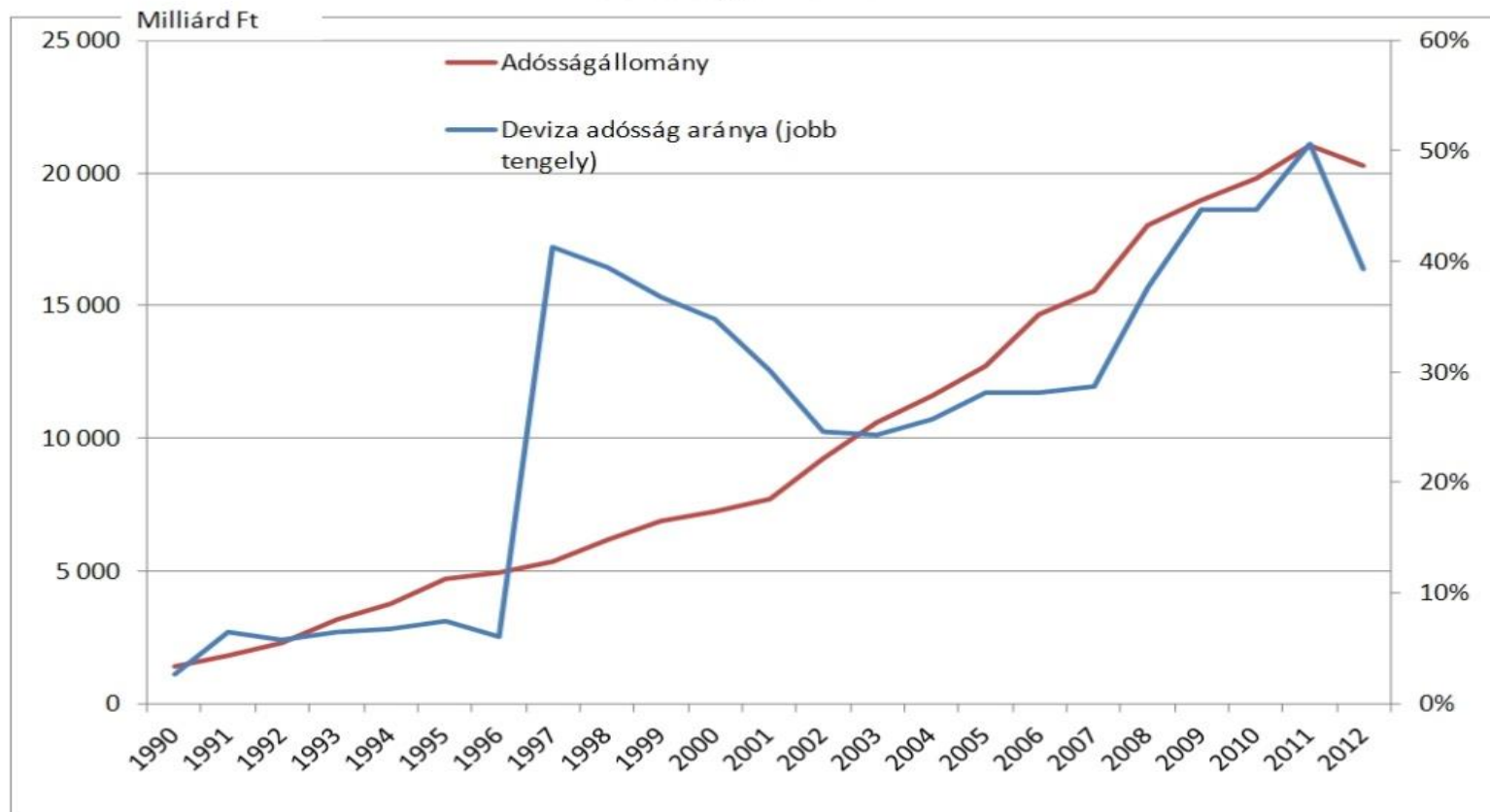

A magyar önkormányzatok eladósodottsága, hitel és kötvény állománya, milliárd Ft

Magyarország államadóssága és a devizaadósság aránya a GDP százalékában

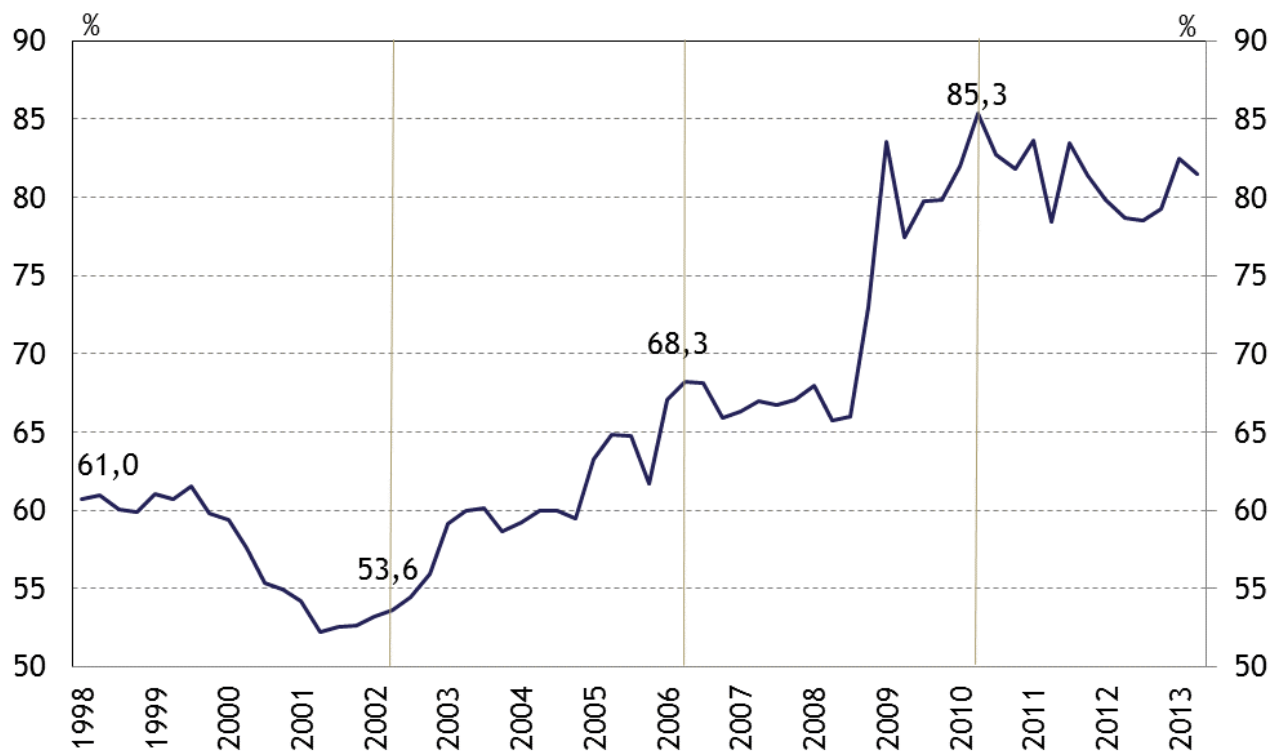
Magyarország államadóssága és a devizaadósság aránya a teljes adósságon belül

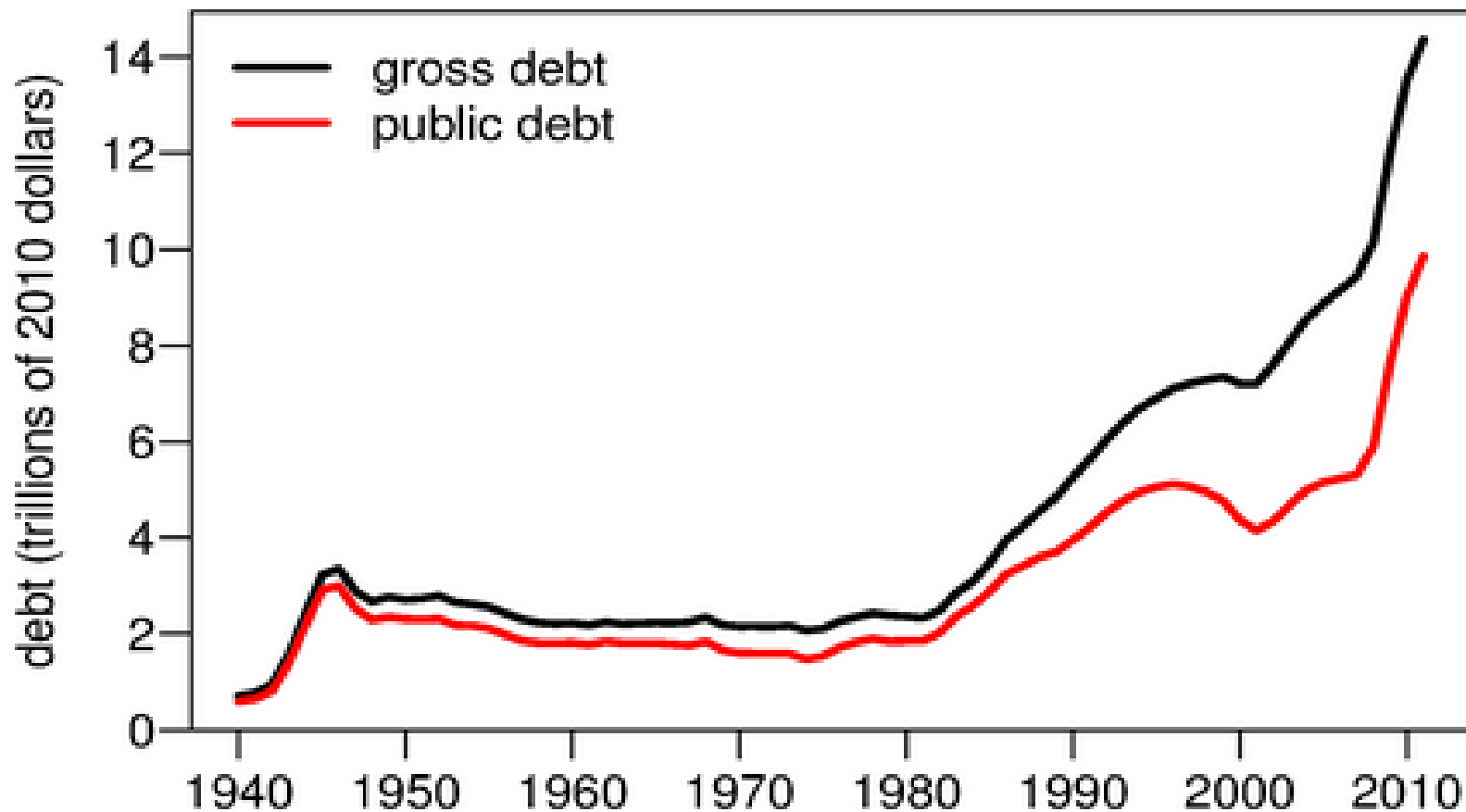
szamvarazs.blogspot.hu

Forrás: ÁKK

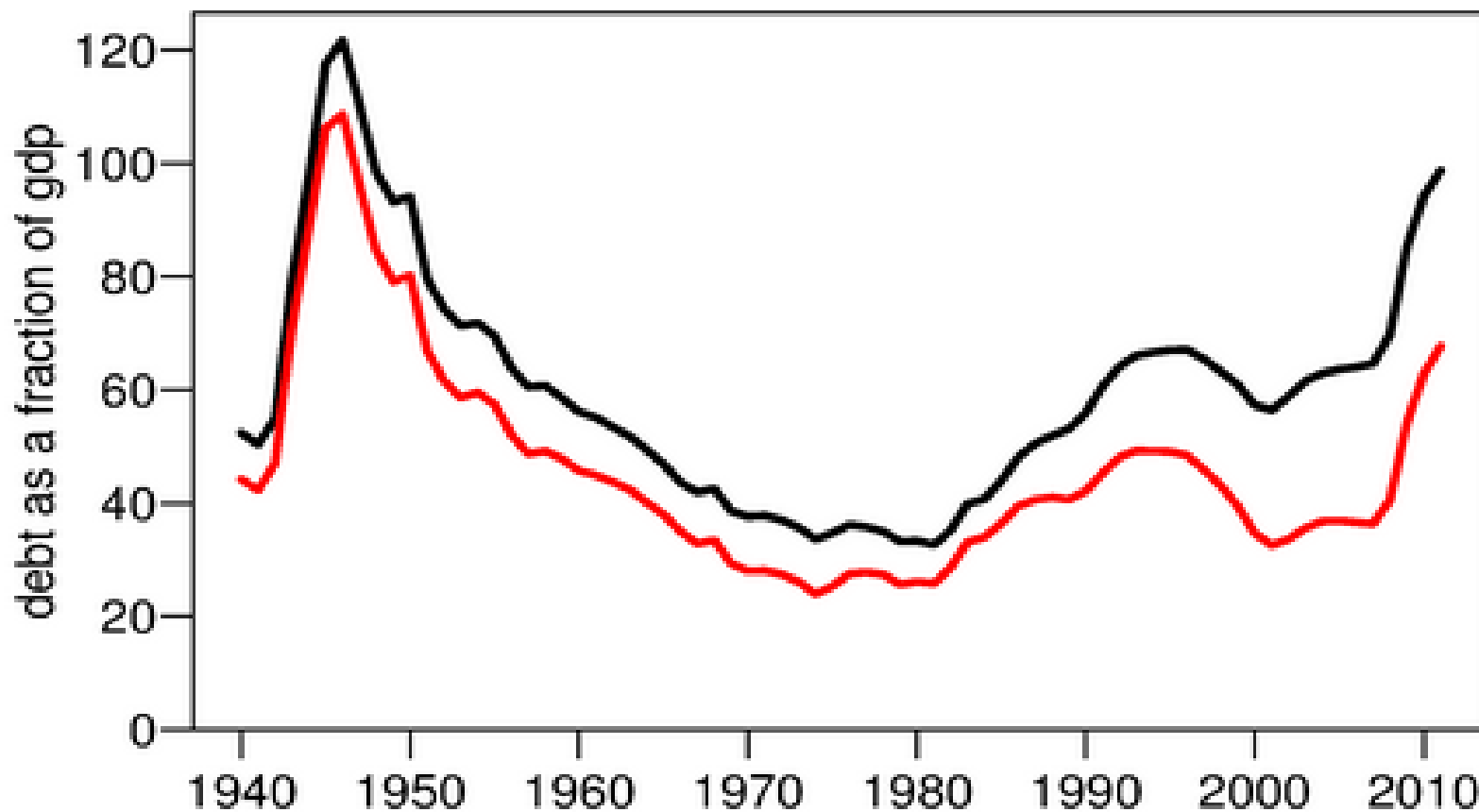
A magyar állam adósság-állománya a GDP százalékában

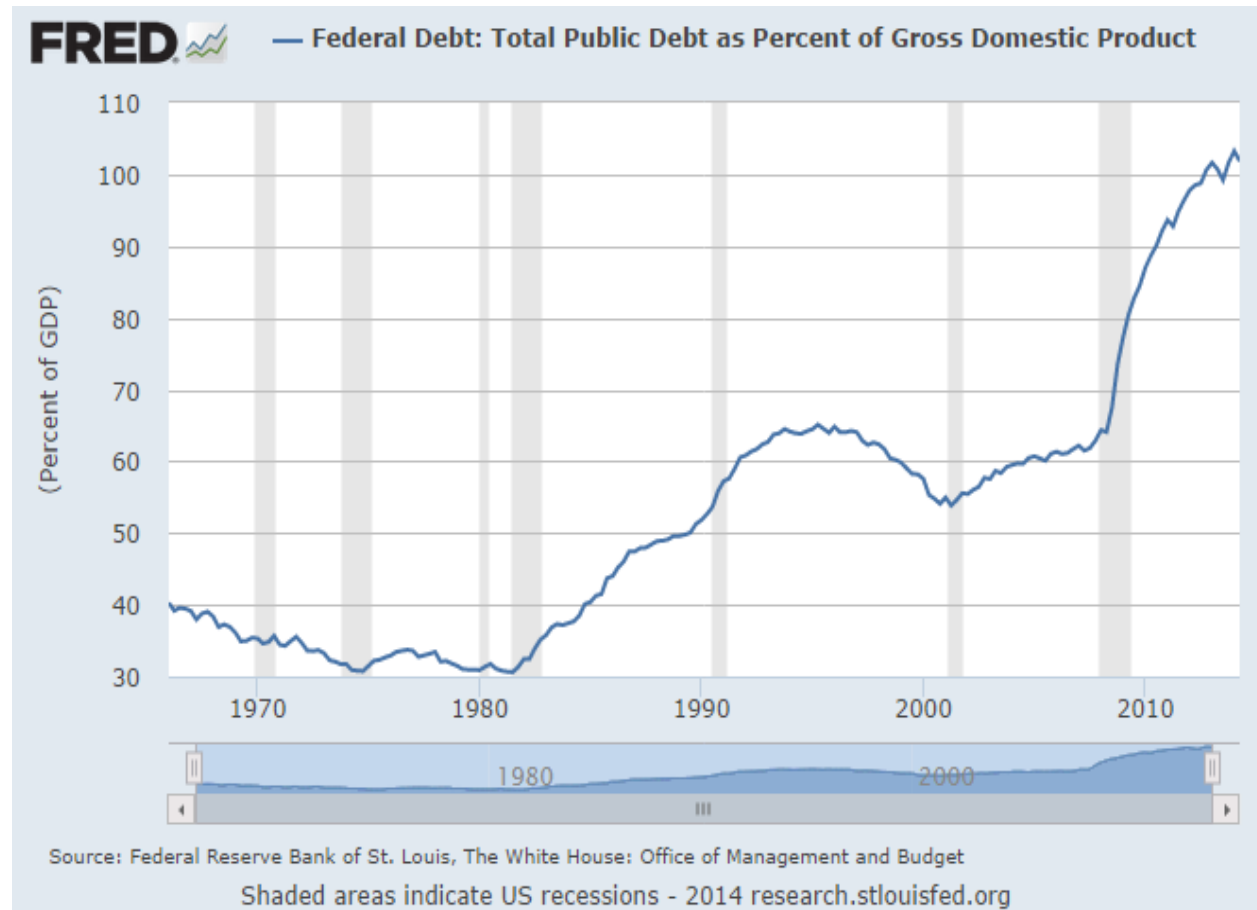
A világ adósságállományának alakulása 1940-2010 között, összes illetve költségvetési adósság, ezer milliárd USD-ben

A világ adósságállományának alakulása a GDP százalékában, összes adósság, illetve költségvetési adósság

Az USA adósságállományának alakulása a GDP százalékában, 1970-2010

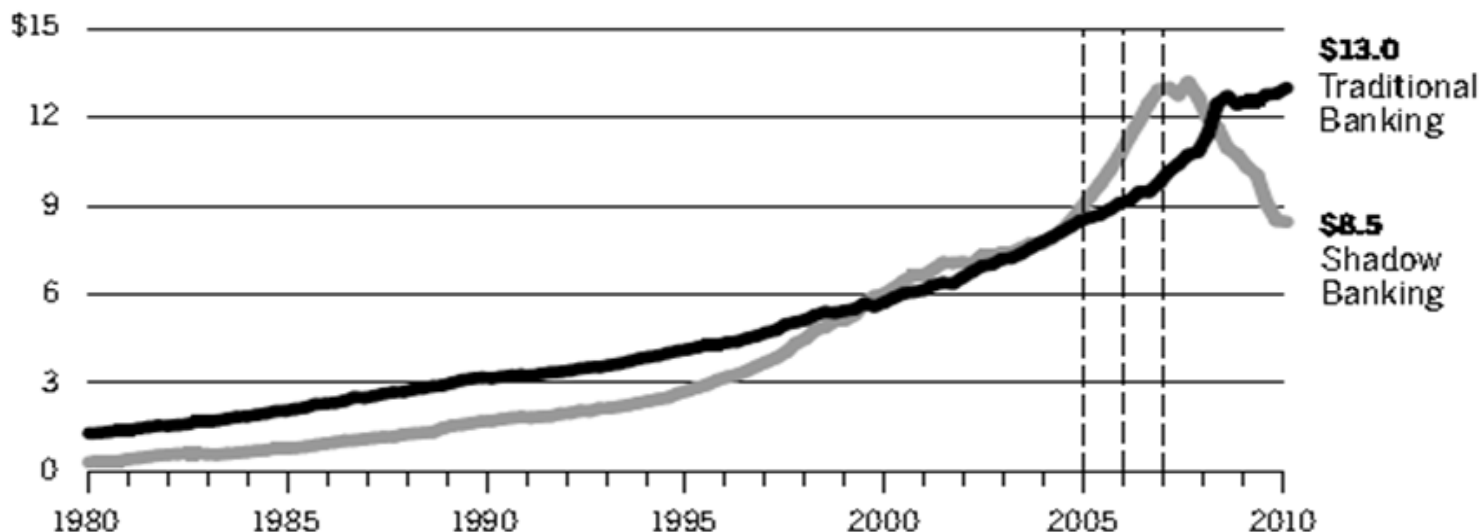

Egyesült Államok másodlagos jelzálogpiacai 1980-2010 (lakosság)

Traditional and Shadow Banking Systems

The funding available through the shadow banking system grew sharply in the 2000s, exceeding the traditional banking system in the years before the crisis.

IN TRILLIONS OF DOLLARS

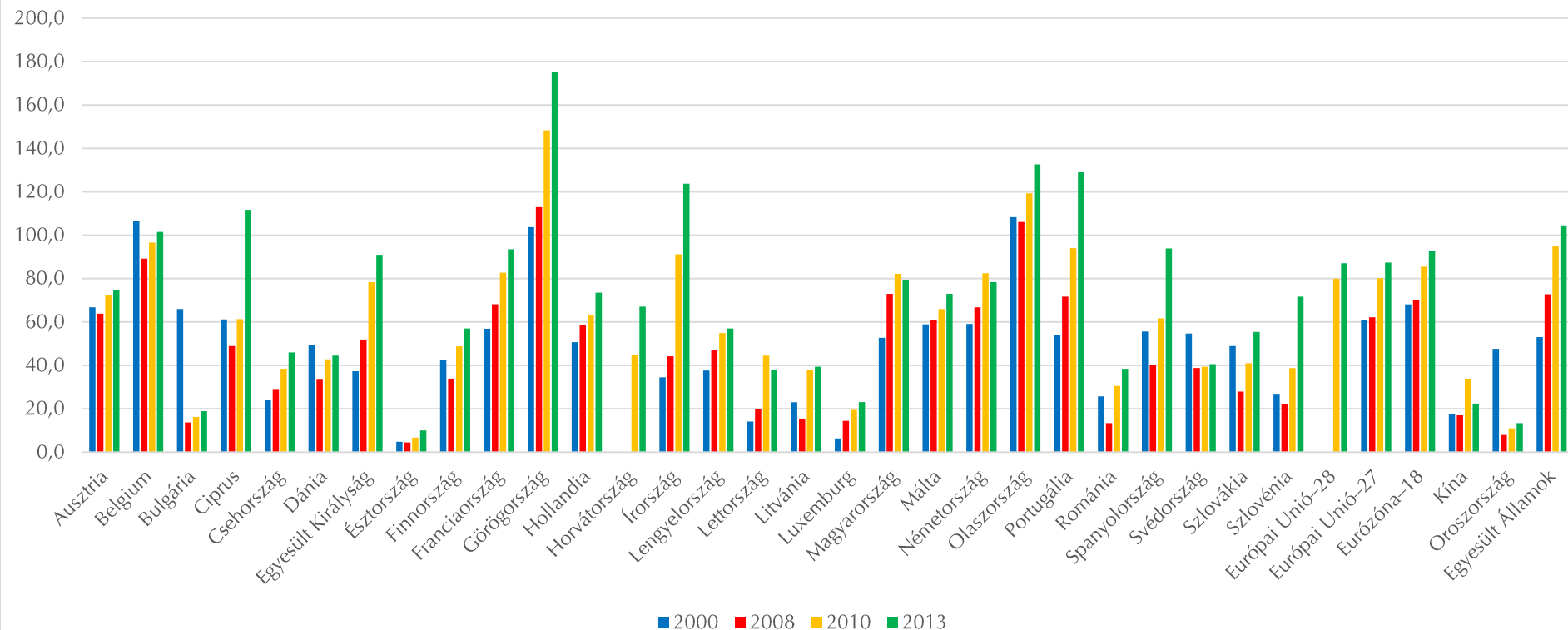

NOTE: Shadow banking funding includes commercial paper and other short term borrowing (bankers acceptances), repo, net securities loaned, liabilities of asset backed securities issuers, and money market mutual fund assets.

SOURCE: Federal Reserve Flow of Funds Report

Az Európai Unió tagállamainak költségvetési adósság katasztere a GDP százalékába, 2000-2013

Az államháztartás bruttó adóssága [a GDP százalékában]

Néhány következtetés

- Az adósságállomány a neoliberais gazdaságpolitikát folytató országokban emelkedik
- Az adósság, mint jelenség globalizálódik
- Az adósságállomány a nemzetgazdaságok jövedelemtulajdonosainak körében decentralizálódik (államháztartás – háztartások)
- Ok: alulszervezett államműködés

Milyen okok vezetnek Magyarországon az államháztartás és a háztartások eladósodásához?

- **Nodding John Effect = Washingtoni Konszenzus – Maastrichti-, Koppenhágai kritériumok erőltetett, átmenet nélküli alkalmazása**
 - „Rommá lőtt” állami termelési alapok a rendszerváltozás idejére, idején
 - FDI alacsony foglalkoztatási képessége
 - **Hiteléség, fogyasztói paradicsom váró hangulat**
 - Gyenge nemzetgazdaság teljesítmények
 - Deficit Dinamika
 - Államháztartási adósság dinamika 20 md USD -140 md USD
 - **Lakossági eladósodás 40 Md USD értékű**
 -
 - A gazdaságpolitika tehetetlenségét kompenzáló bankszabályozási metodika kialakulása
 - Neoliberális gazdaságpolitika rendszerváltsága, 2007-
 - Magyar rendszerváltozás rendszerváltsága, 2008-
 - **Decentralizálódik az adósság, majd kezelhetetlenné válik mindhárom szinten**

Gyenge teljesítmények kompenzálása + laza szabályozás Vö. Felelősség rendszertan

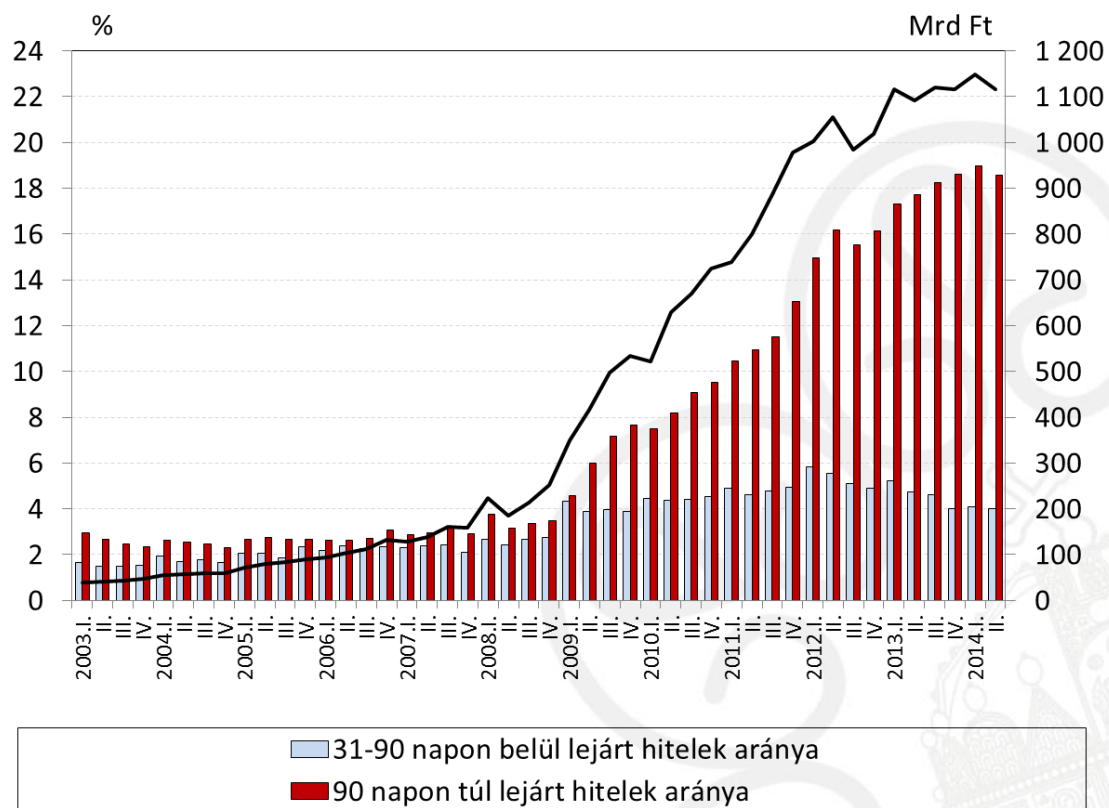
• Időszak	Forintkamat	Euró kamat	Svájci frank kamat
• 2004.01-2004.05.	11,00	2,00	0,325
• 2004.08-2005.11.	11,00-6,00	2,00	0,75
• 2006.10-2007.05.	8,00	4,00	2,75
• 2009.03-2011.02.	9,50-6,00	4,00	0,25

• Forrás: jegybankok hivatalos közleményei alapján, 2014

- **HÁRMAS FELELŐSSÉG: Kormányok – Bankok – Háztartások**
(https://www.youtube.com/watch?v=H_jP2OPAbg0)

3,43-5,05 (kamat probléma- jegybanki felelősség)

Háztartások nem fizető hitelállományának alakulása 2003-2014

Anno 2006

MTI hírarchívum 1988-2014

MTI Bankszövetség: nem kell félni a devizaalapú konstrukcióktól

2006. január 31.

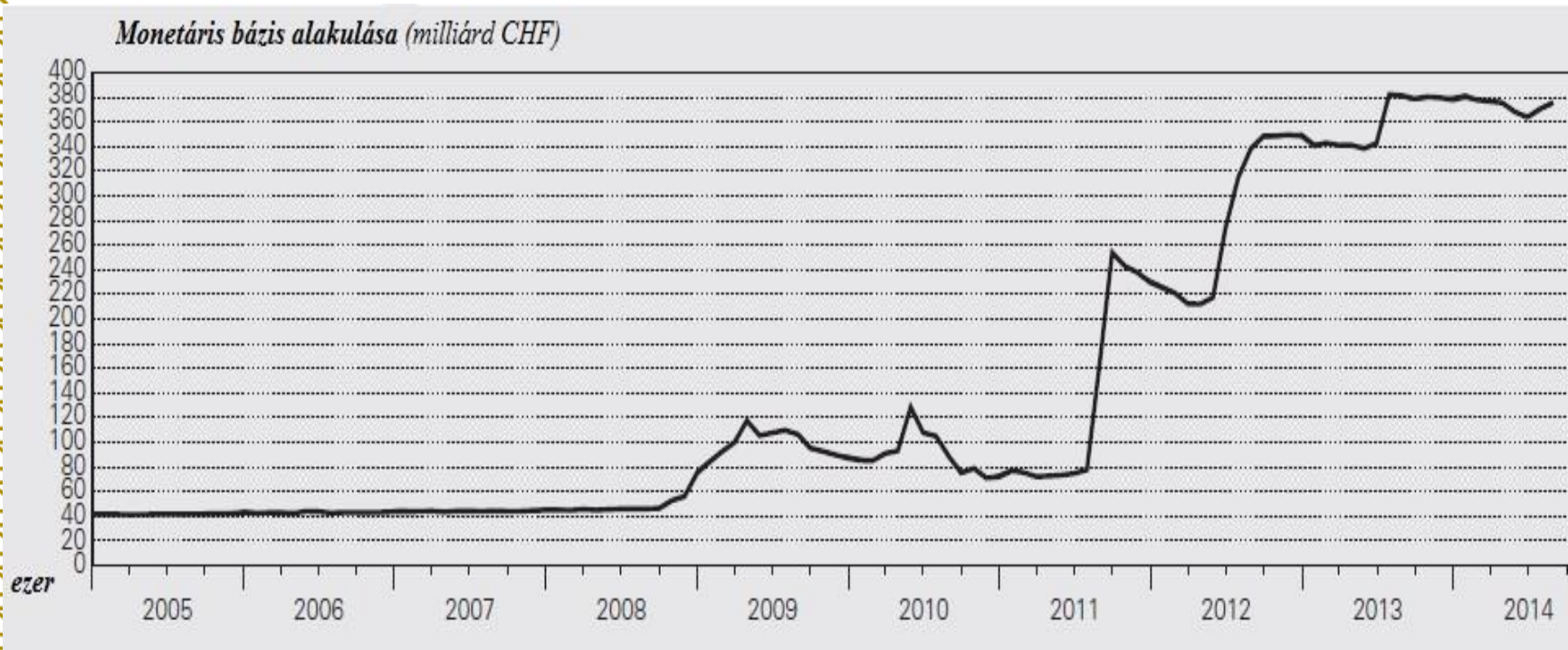
Budapest, 2006. január 31., kedd (MTI) - A hosszabb lejáratú hitelt felvenni szándékozók továbbra is nyugodtan választhatják a devizaalapú konstrukciókat, mert a hitel futamideje alatt valószínűleg nem lesz a törlesztési terhet jelentősen és tartósan megnövelő árfolyammozgás - állítja a Magyar Bankszövetség (MB).

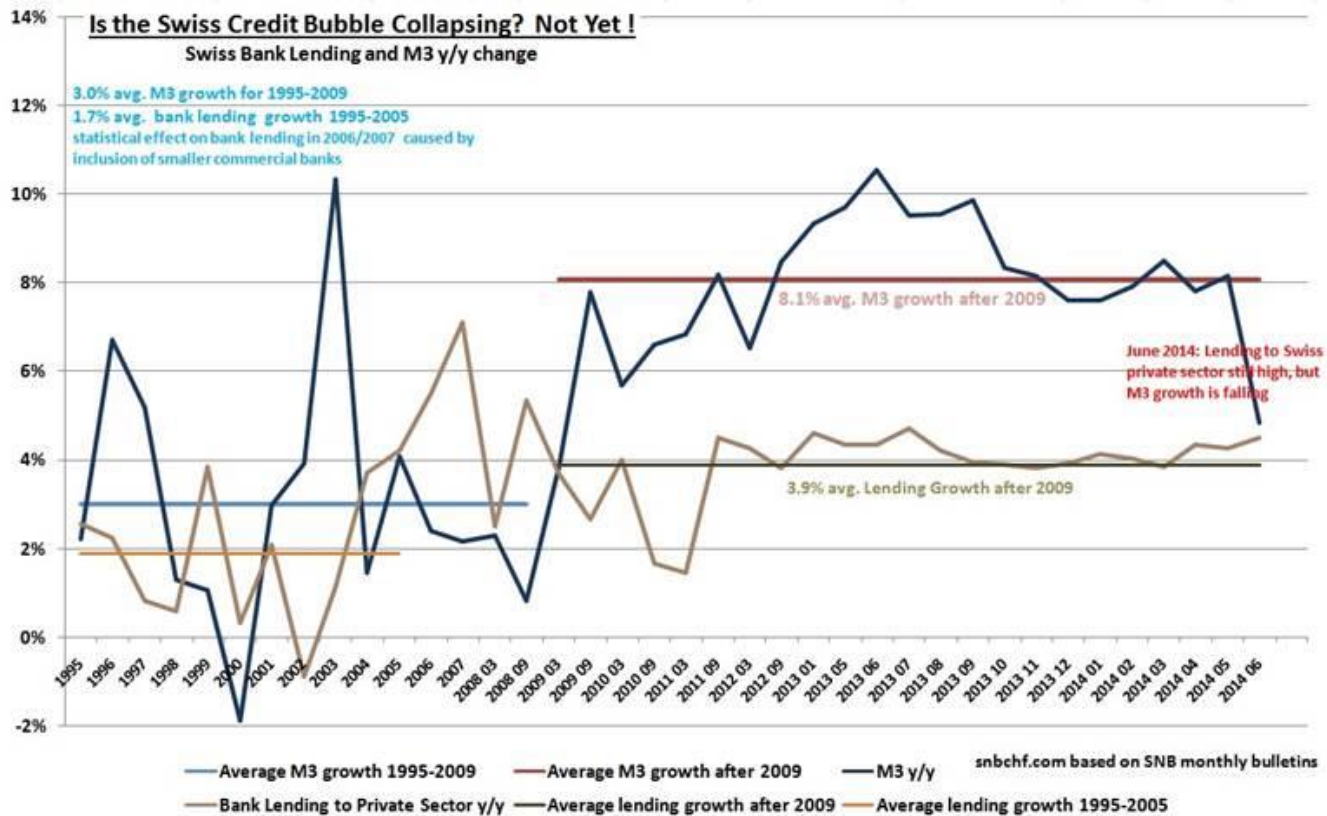
A bankszövetség honlapján a devizaalapú lakossági hitelek kockázatairól közzétett tájékoztató megállapítja: reálisan nem lehet azzal számolni, hogy a forint/euró árfolyam 2006-2007-ben akárcsak megközelítené a 270-275 forintot (ennél a devizahitelek kamatelőnye már megszűnne, feltételezve, hogy a deviza- és a forintkamatok nem változnak).

Mivel a devizahitelek túlnyomó többsége hosszabb lejáratú (lakás- és gépkocsi-finanszírozási) hitel, az esetleges néhány napos nagyobb árfolyamingadozás a törlesztési terheket érdemben nem változtatja meg. Nem kell tehát attól félni, hogy az árfolyamkockázat miatt a devizában hitelt felvevő háztartásokat súlyos veszteségek érhetik.

- részlet -

CHF monetáris bázis alakulása

Államcsőd kockázatok 2008-2013

*a központi költségvetés működésképtelenné válik, az állam működés ellehetetlenül, az állami közszolgáltatások és adósságszolgálat teljesítetlen marad,

a társadalombiztosítási, főleg az állami nyugdíjbiztosítási rendszer krónikus deficitje, a nyugellátások kifizetése akadozik, majd elmarad,

bankok, vállalatok tömeges csődje (deviza adósság) bizonytalanná váló működési környezet, állami és háztartási megtakarítások beragadnak, termelési alapfunkciók felszámolódnak, kezelhetetlenné válik a munkanélküliség,

az államháztartás lokális rendszerében lévő önkormányzatok tömeges csődje, társadalmi konfliktusok és helyi közszolgáltatási problémák generálódnak,

devizahiteles családok társadalmi léptékű fizetéseképtelenné válása, kilakoltatása

Devizahitel probléma háttéréről és konszolidációjáról néhány tézis

- A neoliberális gazdaságpolitika lényegéből adódik az adósság kialakulása, lásd USA, EU és feltörekvő forráshiányos gazdaságok
- Magyarország (+): neoliberális gazdaságpolitika átmenet nélküli bevezetése, állam szerepének kiiktatása a szabályozásból
- A neoliberális gazdaságpolitika további következménye az adósság decentralizációja, háztartási szinten történő megjelenése
- A hitel feltétel nélküli nyújtása politikai, üzleti és magánérdeket egyaránt szolgál
- **Konszolidációja:** https://www.youtube.com/watch?v=H_jP2OPAbg0 23,40-25,43 (Kossuth R)
- Unortodox gazdaságpolitika alkalmazása (tehermegosztás, stabilizáció)
- Államháztartási csődvészély háritása
- **Belső fizetőképes keresletet gyarapító gazdaságpolitika**
- Kormányzati adminisztratív eszközök (árfolyamgát, előtörlesztés, tisztességtelen szerződési feltételek vizsgálata)
- Aktív bankszabályozás (Magyar Nemzeti Bank)
- Fogyasztóvédelem

PROF. DR. LENTNER CSABA

A DEVIZAHITELEZÉS NAGY KÉZIKÖNYVE

NEMZETI KÖZZOLGÁLATI
ÉS TANKÖNYV KIADÓ

NEMZETI
KÖZZOLGÁLATI
EGYETEM
A HAZA SZOLGÁLATÁBAN

Készítette: Prof. Dr. Lentner Csaba
Budapest, 2014. október 21.